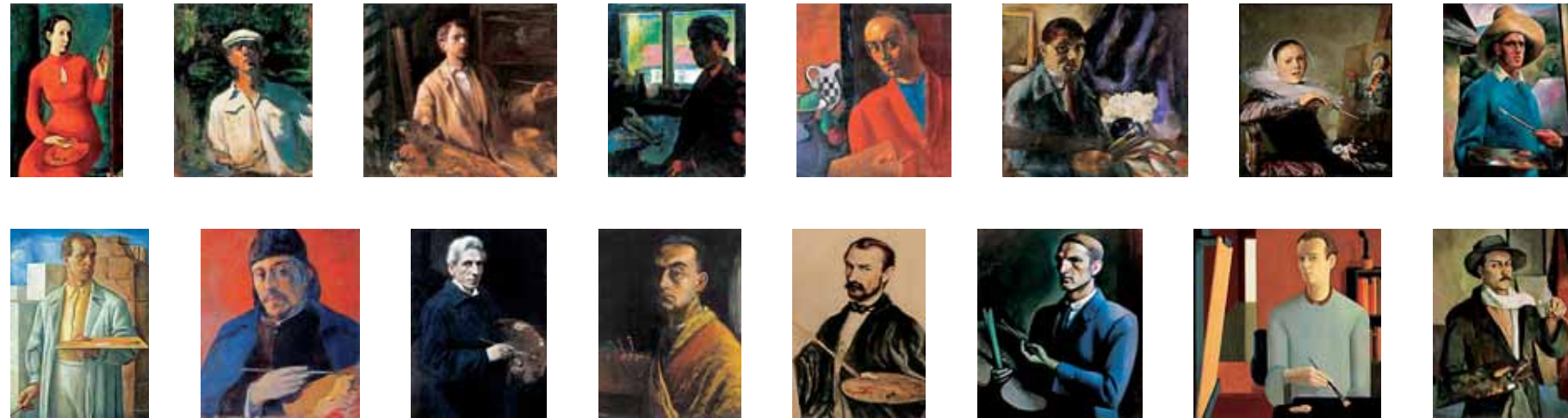

CSONTVÁRY KOSZTKA TIVADAR: ÖNARCKÉP

1896-1902 KÖZÖTT, OLAJ, VÁSZON, 67X39 CM, JELZÉS NÉLKÜL

Csontváry

Úgy találkozom az önarcképével, hogy alig érzékelem a színeit. Az emlékezetem fekete-fehérnek reprodukálja azóta is.

Vonatban látom meg először. Fölfele pillant, mégis lenéz a fülke faláról. Naná, hisz a gácsi patika ablakán át közvetlen kapcsolatban áll a Teremtővel, s a szemei révén mi is részesei lehetünk e kapcsolatnak. Süt ránk, földutasokra a szúrós, szigorú kegyelem. Még a poros, légszarus üvegen át is fáj, ahogy vonzza a tekintetemet.

Felállnék hozzá az ülésre, de nem illik, meg félek is közel menni, esetleg mindjárt megszólal, *mit nézel, öcsi*, kérdi, s az ilyen kérdésre nincs válasz, pontosabban a nem nézés a válasz, de hát *nem nézni* meg nem lehet.

Ki ez, kérdezem az édesanyámat. Csontváry Kosztká Tivadar, feleli. Az mi a kezében, kérdezem. Ecsetek, mondja az édesanyám, meg a paletta. Azzal festenek a festők. Beledugják a nagyujjukat, látod?

Az ecsetek között alig fedezem fel a hüvelykujját, büty-

kös, fényes festőszerszám maga is. Ettől bőven lehetne bárki, kubikos, állatgondozó, lakatos. Ülök némán, a festőt elteszem a majdani foglalkozásaim, a kanász, a pilóta, és a tengerész közé.

Balkezes, mint te, mondja váratlanul az édesanyám. 1960, koranyár – nem mintha nem volna mindegy, csak épp jól esik minél pontosabban elhelyezni az életemben. Ezek az elhelyezhető képek a legfontosabbak. Amelyekhez nemcsak *múzeumális* közöm van.

PARTI NAGY LAJOS

